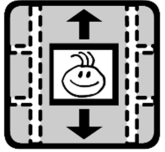

1.FĀZE : SISTĒMU LIFTS

- IEMĀCĪTIES ATPAZĪT DAŽĀDU ELEMENTU SASTĀVDAĻAS;
 - ATPAZĪT KONTEKSTU /VIDI, KURĀ DŽĪVO ELEMENTI;
 - REDZĒT MAZĀS ELEMENTU DAĻAS UN REDZĒT PASUS ELEMENTUS KĀ ĻOTI MAZAS CITU ELEMENTU SASTĀVDAĻAS
- Piezīme: mums var būt darīšana vai nu tieši ar šo objektu vai arī ar objektu kā šā tipa pārstāvi.*

Mērķis:

palīdzēt bērnam saskatīt, ka visi elementi sastāv no daļām un paši par sevi ir citu elementu sastāvdaļas.

SASKARSMES NOTEIKUMI:

**SĀKT
AR MAZUMU**

**ĻAUT VIŅIEM
KLUSĒT**

**SLĒPTA FRĀZES
(BET NE VĀRDA)
KOREKCIJA**

**FRĀZES, NEVIS
VĀRDI**

**TULKOJUMS BEZ
TULKOJUMA**

NODERĪGI PAŅĒMIENI:

„TVER BRĪDI!”

ŠEIT UN TAGAD

STARPNIEKS

VĒROŠANA

Vērojot, kā spēlējas Jūsu bērns, vai lasot viņam, padomājiet, kādus **priekšmetus** vai **dabas parādības** Jūs gribētu izmantot savā nodarbībā. Jūsu izvēlētajiem elementiem jābūt skaidri atpazīstamām sastāvdaļām un jābūt Jūsu bērnam pazīstamu grupu/klašu daļām. Daži priekšlikumi:

- Multifilmas personāžs (sastāvdaļas: galva, kājas, rokas; multifilmas daļa)
- Planšetdators (sastāvdaļas: ekrāns, korpuss, taustiņi; elektroniskās ierīces daļa)
- Mašīnīte (sastāvdaļas: durvis, ritenis, bampers; rotaļlietas daļa)

LOMAS

Padomājiet par iespējamajām lomām spēlē ar priekšmetiem/parādībām, ko Jūs esat izvēlējis.

Daži priekšlikumi:

Vecāks: soma / čemodāns, garāža, dārzs, bufete

Bērns: daļa apģērba, mašīnīte, augs, virtuves trauki

Starpnieks: rotaļlieta, pārtikas produkts, kurpe

SĀCIET

IZVEIDOJIET

APKOPOJIET

1. VARIANTS

(palūdziet bērnam pastāstīt par savu pieredzi)
Pēc uzdevuma veikšanas palūdziet Jūsu bērnam pastāstīt, ko jūs izdarījāt un kā atrisinājāt šo uzdevumu. Koncentrējieties uz veidiem, kā noteikt daļas un apvienojumus. Lai Jūsu bērns uzdod jautājumus arī Jums!

Vai tev patika spēle?

Tev vairāk patika braukt uz augšu vai uz leju?

Vai mēs varam iemācīt tavas rotaļlietas izmantot sistēmu liftu? Pamēģināsim.

2. VARIANTS

(apkopojums kādam, piemēram, vecmāmiņai, citam bērnam, rotaļlietai utt.).

Bērns var vadīt spēli vai spēlēt ar kādu, kam šāda darbošanās ir jaunums, vai arī atstāstīt to kādam citam kā notikumu.

Ko mēs darījām?

Ko viņš/viņa teica?

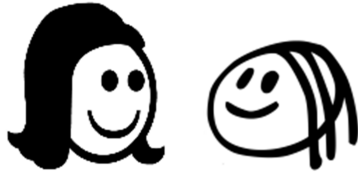
Kāpēc tu/viņš/viņa?

Vispirms mēs... Pēc tam... Uzdevums bija...

Tagad tu... tev..., bet es...

PHASE 1 : SISTĒMU LIFTS

Novērtējiet Jūsu bērna izpildījumu, liekot vienu no atzīmēm zem katras iemaņas. Mēģiniet to veikt vairākas reizes noteiktā laika periodā. Līdzās katrai atzīmei ierakstiet datumu.

++ Spēj paveikt viegli

+ Spēj paveikt

○ Grūti atbildēt

- Nespēj paveikt

-- Pārāk smagi

Mans bērns spēj:	Datums	Datums	Datums	Datums	Datums	Datums
noteikt elementu sastāvdaļas						
atrast kontekstus, kādos atrodas elementi						
saskatīt elementus kā citu elementu daļas						

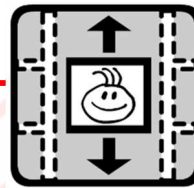
noteikt elementu sastāvdaļas

atrast kontekstus, kādos atrodas elementi

saskatīt elementus kā citu elementu daļas

Pabeidz zīmējumu un izkrāso to.

SĀCIET

Izvēlieties objektu, kas meklēs „draugus”. Tā var būt viena no rotaļlietām, kuras darbībai spēlē ir nepieciešami „draugi”, kontainers, kura „draugi” atrodas tajā iekšā (piemēram, māja, grozs), vai jebkurš cits objekts, kas Jūsu bērnam šajā brīdī šķiet pievilcīgs (piemēram, Bakugan, Čupa-čups utt.).

Sadaliet lomas

Jūs ar Jūsu bērnu gatavojaties spēlēt spēli „atrast draugus”. Izvēlieties, vai gribat būt pats vai iejusties kāda no iepriekšminēto objektu lomām, kas meklē „draugus”.

Izvirziet uzdevumu

Uzdevuma būtība ir kļūt par izvēlēta objekta draugu. Šim nolūkam Jums ir vai nu a) jāatrod kaut vai viena sastāvdaļa, kura ir abiem objektiem kopīga (piemēram, lokomotīve vai automašīna — abām ir riteņi) — jānolaižas ar liftu vienu stāvu zemāk, vai arī b) jāatrod kaut vai viena liela grupa, kurai pieder abi objekti (piemēram, automašīna un lācītis — abas ir rotaļlietas) — jāpaceļas ar liftu vienu stāvu augstāk. Centieties atrast pēc iespējas vairāk objektu, kuri varētu draudzēties ar izvēlēto objektu.

IZVEIDOJIET

Veidojiet dialogu

Ar Starpnieka palīdzību parādiet bērnam, kā jūs varat nonākt vienu stāvu zemāk un atrast kopīgās sastāvdaļas (Es iekāpju liftā un dodos vienu stāvu zemāk. Ko es te redzu? Man ir...), vai arī vienu stāvu augstāk. Te jūs varat atrast objektus noteiktā situācijā (piemēram, rotaļlietas uz paklāja, mantas uz grīdas, istabā esošos priekšmetus utt..) vai attiecīgās grupas objektus (rotaļlietas, mēbeles, trauki utt.). Palīdziet bērnam ieraudzīt daļas vai grupas, izpētot stāvus kopā. Neziņojiet apspriešanu par labu ātrumu!

Ja bērns ir ieinteresēts:

Izvēlieties vairākus objektus, kuri patīk Jūsu bērnam, un palūdziet viņam uzminēt, kuram no tiem būs visgarākais ceļojums liftā. Tad pārbaudiet hipotēzi, veicot ceļojumu liftā katram objektam. Nākamais solis varētu būt atminēt, kurš no lifta stāviem būs visrosīgākais (t.i., tur varēs atrast vairumu objektu). Tas arī vēlāk jāpārbauda.

SITUATĪVIE

Kādas pazīmes ir šim objektam? Vai vari to aprakstīt?
Es esmu tavs draugs, jo.. Vai es varu būt tavs draugs? Viņi ir draugi, jo... Viņi ir līdzīgi, jo...

VISPĀRĒJIE

Un tagad iekāpsim liftā. Mēs braucam uz augšu / uz leju. Nospied pogu!

Ko mēs te redzam? Es esmu... daļa. Es sastāvu no...
No kā sastāvi tu? Kādas ir tavas sastāvdaļas?

PAMUDINOŠIE

Uz leju – daļās sašķeļ to, uz augšu – kopā savieno.
Pareizi. Lieliski! Ļoti labi! Tu vinnēji! Malacis!

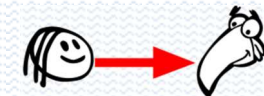
Kādai grupai tu piederi?
Kādi citi objekti pieder grupai?
Cik tev ir daļu?

Es piederu ...grupai
Es sastāvu no...
Man ir
...tāds pats kā es.

Kā tu to redzi, kādām grupām pieder objekti?
Braucam uz augšu. Ko tu redzi?

Vai tad tas nav viens un tas pats?
Ļauj man nospiegt pogu!
Vai varu ienākt?
Mēs braucam uz augšu.

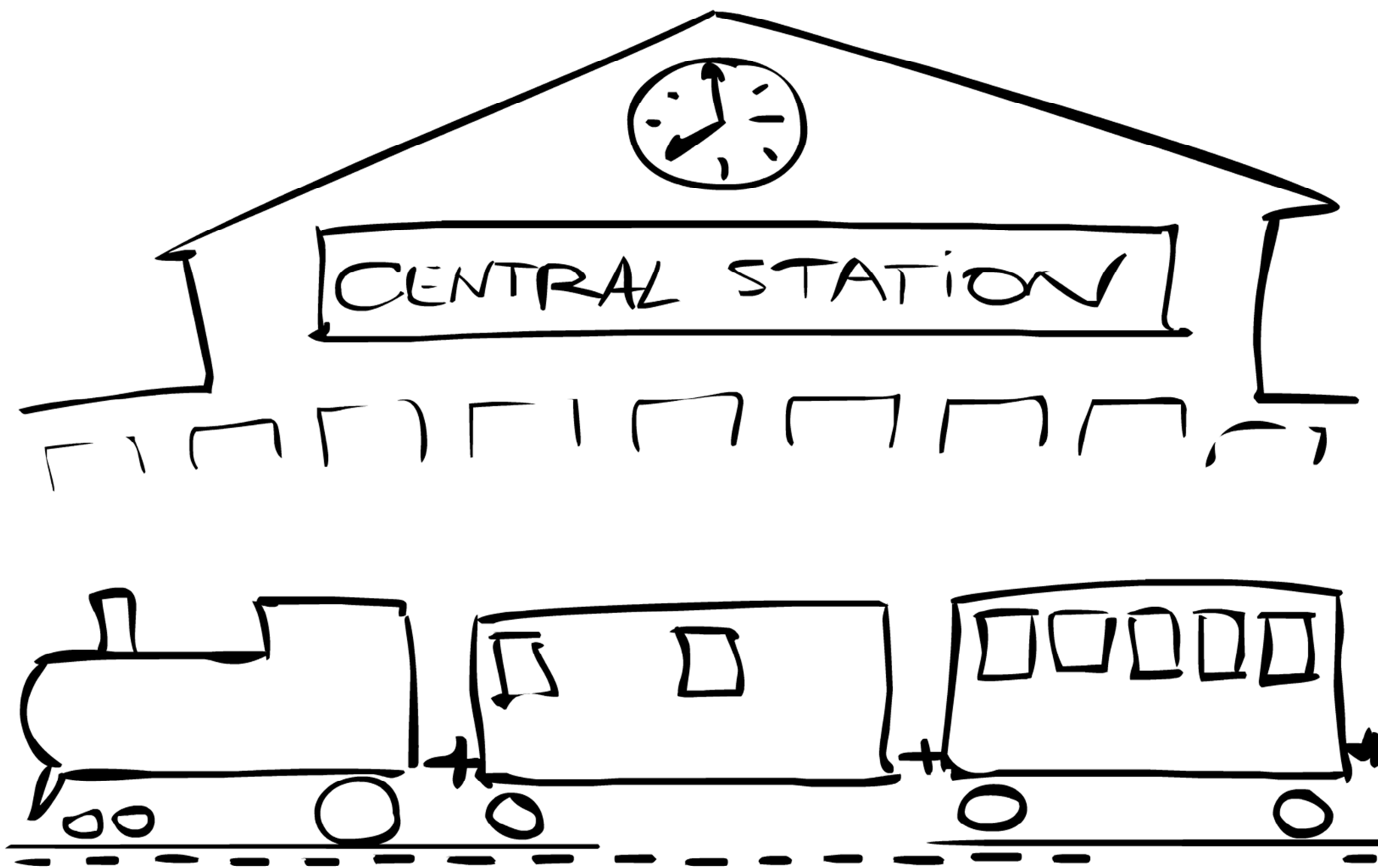

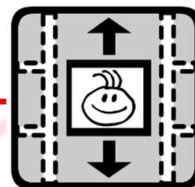
Kāpēc tu saki, ka tas ir nākamais stāvs?
Vai tu vari man palīdzēt?
Vai man ir taisnība?

Vai varu palīdzēt?
Man ir ideja.
Tagad mēs atrodamies stāvu augstāk.
Paskatīsimies, kas mums tur ir.

SĀCIET

Izvēlieties objektu, kas pildīs sarga lomu. Sargs ļauj lietām šķērsot noteiktu robežu (piemēram, grozus, mājas, garāžas).

Sadaliet lomas

Jūs gatavojaties spēlēt spēli „sargs”. Jūs pats varat kļūt par „sargu” vai iejusties kādā no lomām (piemēram, vilks, kurš ēd rotaļlietas, virsnieks, robots utt.). Izvēlieties to, kas vislabāk atbilst Jūsu situācijai!

Izvirziet uzdevumu

Spēlētāju uzdevums ir šķērsot robežu. Lai to varētu izdarīt, viņiem vai nu a) jānosauc grupa, kurai pieder viņi paši un sargs, vai arī b) jānosauc kopīgās sastāvdaļas, kuras piemīt viņiem un sargam.

IZVEIDOJIET

Veidojiet dialogu

Ar Starpnieka palīdzību parādiet bērnam, kā var nonākt vienu stāvu zemāk un atrast kopīgās daļas (Es iekāpu liftā un dodos vienu stāvu zemāk. Ko es te redzu? Man ir...), vai stāvu augstāk. Te jūs varat atrast objektus noteiktā situācijā (piemēram, rotaļlietas uz paklāja, mantas uz grīdas, istabā esošos priekšmetus utt..) vai attiecīgās grupas objektus (rotaļlietas, mēbeles, trauki utt..).

Palīdziet bērnam saskatīt daļas vai grupas, izpētot stāvus kopīgi. Neupurējiet apspriešanu par labu ātrumu!

Ja bērns ir ieinteresēts:

Jūs varat spēli sarežģīt, uzdodot sargam pieņemt tikai kopīgās grupas/virssistēmas.

SITUATĪVIE

Es esmu sargs. Ieeja aizliegta! Stop! Ceļš slēgts.
Vai vari mani ielaist? Vai es, lūdzu, varu šķērsot? Vai es varu ienākt?

Tu vari šķērsot tikai, ja.... Tu nevari ieiet, ja vien... Nē, nedrīkst!

VISPĀRĒJIE

Un tagad iekāpsim liftā. Mēs braucam uz augšu / uz leju.
Nospied pogu!

Ko mēs te redzam? Es esmu.... daļa. Es sastāvu no...
No kā sastāvi tu? Kādas ir tavas sastāvdaļas?

PAMUDINOŠIE

Uz leju – daļās sašķeļ to, uz augšu – kopā savieno.
Pareizi. Lieliski! Ļoti labi! Tu vinnēji! Malacis!

Tev jānosauc... lai ienāktu.
Nosauc sastāvdaļas, kuras jums ir kopīgas!
Cik tev ir sastāvdaļu?

Es piederugrupai
Es sastāvu no...
Man ir
... tāds pats kā es.

Kas jums ir kopīgs?
Uzbrauksim vienu stāvu augstāk!
Ko tu redzi?

Vai tad tas nav viens un tas pats?
Vai es varu ienākt? Vai es varu pāriet?
Vai man ir taisnība?

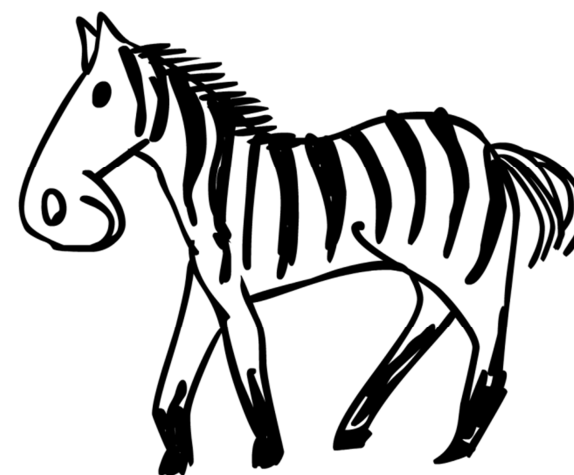
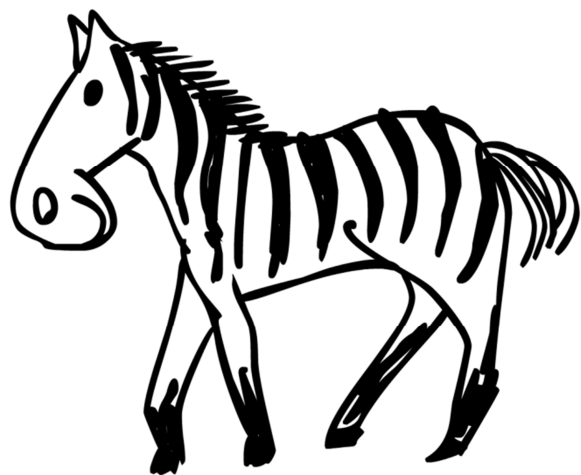

Nu kā? Vai vari man pateikt?
Tu vari man palīdzēt?

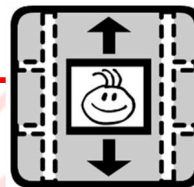
Vai es varu palīdzēt? Es zinu.
Man ir ideja.

**Tik dažādas vietas!
Uzzīmē, kas ir ap tām.**

SĀCIET

Izvēlieties objektu, kura sastāvdaļas Jūsu bērnam ir samērā viegli nosakāmas. Labāk izvēlieties objektus, kurus Jūsu bērns var spēles laikā redzēt un tiem pieskarties. Piemēram: rotaļlietas, mēbeles, grāmatas utt.

Sadaliet lomas

Jūs gatavojaties spēlēt sacensības ar Jūsu bērnu. Izvēlieties, vai gribat būt pats vai iejusties kādā lomā. Iespējamās lomas: rotaļlieta, izvēlētais objekts, domāšanas / valodas varonis.

Izvirziet uzdevumu

Jūs pēc kārtas dodaties vai nu stāvu augstāk – pie nākamās grupas, uz kuru attiecināms objekts / virssistēmas, vai arī stāvu zemāk – pie daļām, no kurām sastāv objekts / apakšsistēmas. Uzdevums ir atrast iespējami vairāk objektu vajadzīgajā stāvā, tātad visas šā objekta apakšsistēmas un virssistēmas.

IZVEIDOJIET

Veidojiet dialogu

Parādiet soļu secību uzdevuma veikšanai (Tagad mēs ņemam ļaunos putnus un dodamies stāvu zemāk. Ko mēs te redzam? Pareizi, ķermenis, galva utt.) Nenoraidiet Jūsu bērna atbildes. Pārliecinieties, ka bērns nav izlaidis kādu no stāviem (Vai knābis varētu būt sastāvdaļa lielākajai daļai putnu?). Nesteidzieties, pavadiet pietiekami daudz laika katrā stāvā, lai neko nepalaistu garām.

Ja bērns ir ieinteresēts:

Palūdziet bērnam atrast objektus, kuriem ir visgarākais ceļojums liftā, t.i. ar vislielāko stāvu skaitu

SITUATĪVIE

Sarīkojam sacensības!
Kurš uzvarēs? Vai rīkosim vēl sacensības?
Mēs esam čempioni! Es uzvarēju!

VISPĀRĒJIE

Un tagad iekāpsim liftā. Mēs braucam uz augšu / uz leju. Nospied pogu!

Ko mēs te redzam? Es esmu.... daļa. Es sastāvu no...
No kā sastāvi tu? Kādas ir tavas sastāvdaļas?

PAMUDINOSĪE

Uz leju – daļās sašķeļ to, uz augšu – kopā savieno.
Pareizi. Lieliski! Ļoti labi! Tu vinnēji! Malacis!

Kurai grupai tu piederi?
Kuri citi objekti pieder šai grupai?
Cik tev ir sastāvdaļu?

Es piederu grupai
Es sastāvu no...
Man ir
... tāds pats kā es.

Tu domā, ka tas ir tas pats stāvs?
Ko vēl tu te redzi?
Vai tas ir nākamais līmenis?

Vai tad tas nav tas pats?
Kas tas ir?
Vai tu vari man palīdzēt?

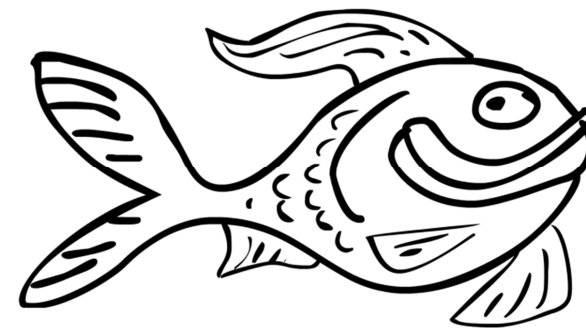
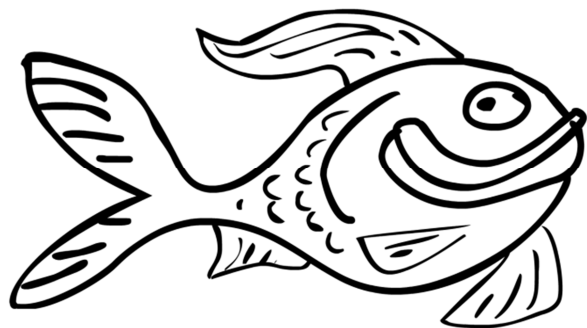

Kāpēc tu saki, ka tas ir nākamais stāvs?
Vai tu vari man palīdzēt?
Vai man taisnība?

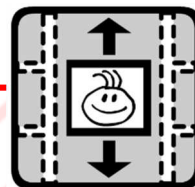

Vai es varu palīdzēt?
Man ir ideja. Vai drīkstu?

**Kā es te nokļuvu?
Uzzīmē visu, kas apkārt**

SĀCIET

Iedomājieties objektu, kuram ir daudz sastāvdaļu! Izvēlieties tos, kuri Jūsu bērnam ir pazīstami! Piedāvājiēt bērnam objektu uzminēt!

Sadaliet lomas

Izvēlieties, vai gribat būt pats vai iejusties lomā un „kļūt” par to objektu, kuru esat iedomājies Varat iesaistīt spēlē Starpnieku (rotāļietas vai jebkuru citu no apkārt esošiem objektiem). Starpnieks var runāt mērķa valodā.

Izvirziet uzdevumu

Palūdziet Jūsu bērnam uzminēt, kas Jūs esat a) vai nu atsaucoties uz trim daļām, kuras ir Jūsu sastāvā (izmantojiet apraksta struktūru, kas sniegta "situatīvajos" izteicienos), b) vai arī atsaucoties uz trim grupām, kurām Jūs piederat. Pēdējais parasti ir sarežģītāk.

IZVEIDOJIET

Veidojiet dialogu

Izmantojiet Starpnieku, lai rosinātu Jūsu bērna domāšanu. Ja bērnam ienāk prātā atminējums, Starpnieks var pārbaudīt, cik lielā mērā tas sakrīt ar to, ko mēs jau zinām par objektu un palīdzēt bērnam ieraudzīt to, kas īstenībā ir/nav iespējams. Atcerieties, ka mērķis ir ne tikai uzminēt, bet palīdzēt bērnam ieraudzīt objekta sastāvdaļas (apakšsistēmas) un grupas, pie kurām viņš pieder (virssistēmas). Mēģiniet darboties ar 3–5 objektiem.

Ja bērns ir ieinteresēts:

Lai bērns vada spēli un izdomā mīklas pats! Piedāvājiēt bērnam izdomāt mīklas, kad vien situācija ļauj to darīt (piemēram, braucot automobilī, gatavojot ēdienu utt.)

SITUĀTĪVIE

Tam ir ..., bet tas nav ... / Tas irdaļa, bet tas nav ...
 Tam ir ..., bet tas nav ... / Tas irdaļa, bet tas nav ...
 Tam ir ..., bet tas nav ... / Tas irdaļa, bet tas nav ...

Kas tas ir?.

VISPĀRĒJIE

Un tagad iekāpsim liftā. Mēs braucam uz augšu / uz leju.
 Nospied pogu!

Ko mēs te redzam? Es esmu.... daļa. Es sastāvu no...
 No kā sastāvi tu? Kādas ir tavas sastāvdaļas?

PAMUDINOŠIE

Uz leju – daļās sašķel to, uz augšu – kopā savieno.
 Pareizi. Lieliski! Ļoti labi! Tu vinnēji! Malacis!

Nē, tas nav īstais. Mēģini vēlreiz.
 Kas viņam ir?
 Kas vēl tas varētu būt?

Tas nebija ...
 Tas sastāv...
 Es domāju...

Tu vari nosaukt citus objektus,
 kuriem ir...
 Ļauj man tev mazliet palīdzēt

Tu domā, ka tas varētu būt..
 Un tagad paskatīsimies...
 Es domāju...
 Vai tu zini?

Tu vari man palīdzēt?
 Man ir taisnība?

Vai varu palīdzēt?
 Tagad es mazliet padomāšu skaļi.

